

Uznesenie Európskeho výboru regiónov – Európsky semester 2016 so zreteľom na ročný prieskum rastu na rok 2017

(2017/C 088/02)

Predkladajú politické skupiny SES, ELS, ALDE a EA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR)

- so zreteľom na hlavné dokumenty európskeho semestra 2016, a to najmä na ročný prieskum rastu, správy o jednotlivých krajinách, národné programy reforiem a odporúčania pre jednotlivé krajiny;
- so zreteľom na návrh správy Európskeho parlamentu o európskom semestri pre koordináciu hospodárskych politík: plnenie priorit na rok 2016 [2016/2101(INI)];

Oživenie investícií

1. pripomína, že objem súkromných investícií v porovnaní s rokom 2007 klesol približne o 15 % a v niektorých členských krajinách dokonca o 50 % v dôsledku hospodárskej krízy a opatrení na fiškálnu konsolidáciu. Zdôrazňuje, že takýto veľký nedostatok investícií počas niekoľkých rokov za sebou (investičný deficit) vo výraznej miere obmedzuje konkurencieschopnosť a súdržnosť Európy, a teda jej schopnosť zabezpečiť udržateľný rast a vytvárať pracovné miesta;
2. zdôrazňuje, že v 40 % odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2016 sa uvádzajú prekážky v investovaní, ktoré by miestne a regionálne orgány mohli pomôcť odstrániť ⁽¹⁾, ako napr. nekvalitná verejná správa a nedostatočná koordinácia, nesúlad medzi úlohami a finančnými zdrojmi miestnych a regionálnych samospráv, regulačné prostredie zaťažujúce súkromné investície, korupcia a nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily a vhodnej dopravnej infraštruktúry. VR informuje, že sa bude týmito témami zaoberať aj vo svojom pripravovanom stanovisku na tému „Prekonávanie nedostatku investícií: Ako riešiť výzvy?“;
3. pripomína vyhlásenie na tému „Investovať a spájať“ ⁽²⁾, ktoré bolo prijaté 9. júla 2016 v Bratislave na 7. európskom summite regiónov a miest a v ktorom sa zdôrazňuje nevyhnutnosť odstrániť prekážky brániace využitiu rozsiahleho investičného potenciálu miest, regiónov a vidieckych oblastí v Európe, ako aj úloha, ktoré zohrávajú miestne a regionálne orgány pri poskytovaní inovatívnej infraštruktúry a služieb na podporu investícií a zlepšenie kvality života občanov EÚ;
4. vyjadruje znepokojenie v súvislosti s tým, že asi 60 % respondentov sa v nedávnom prieskume VR zameranom na miestne a regionálne orgány EÚ ⁽³⁾ vyjadrilo, že v oblasti verejných a súkromných investícií vníma počas predošlých dvanástich mesiacov zostupný resp. stagnujúci trend, na základe čoho, ak sa to potvrdí, možno predpokladať, že nedostatok investícií spôsobený hospodárskou krízou bude pokračovať;
5. zdôrazňuje, že podľa toho istého prieskumu VR predstavuje financovanie verejných investícií naďalej výzvu pre približne dve tretiny miestnych a regionálnych orgánov, čiastočne v dôsledku ich nedostatočnej schopnosti správne navrhovať verejné investície, využívať finančné nástroje, predkladať projekty EIB a zapájať sa do verejno-súkromných partnerstiev;
6. víta prvé pozitívne výsledky Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI), najmä pokiaľ ide o jeho časť pre MSP. Zároveň však žiada, aby sa zlepšila doplnkovosť časti EFSI pre infraštruktúru a inováciu, ako aj jeho geografická vyváženosť, a to aj prostredníctvom rozvoja regionálnych investičných stratégií a využívania investičných platforiem s cieľom zabezpečiť, aby ho mohli využiť všetky regióny, a najmä tie menej rozvinuté;
7. v zásade víta návrh rozšíriť a posilniť Európsky fond pre strategické investície (EFSI), ktorý bude predmetom samostatného stanoviska VR. Očakáva ďalšie zlepšenie v oblasti doplnkovosti, zemepisného a odvetvového pokrytia, ako aj transparentnosti a zdôrazňuje požiadavku, aby sa riadne posúdili výsledky EFSI, konkrétne jeho synergie s EŠIF a ich doterajší príspevok k územnej súdržnosti, a teší sa na intenzívnu spoluprácu s Európskym parlamentom pri kontrole implementácie EFSI;

⁽¹⁾ VR, Európsky semester 2016, Územná analýza odporúčaní pre jednotlivé štáty, Správa riadiaceho výboru platformy VR na monitorovanie stratégie Európa 2020.

⁽²⁾ <http://www.cor.europa.eu/bratislavasummit/>

⁽³⁾ Prieskum na tému „Prekážky investovania na miestnej a regionálnej úrovni“, júl 2016.

8. zdôrazňuje, že tri štvrtiny respondentov prieskumu VR o prekážkach brániacich investíciám nevedeli o príležitosti, ktorú ponúka EFSI a jeho investičné platformy. Respondenti, ako aj príslušné zainteresované strany by o tom mali byť lepšie informovaní;
9. poukazuje na to, že menšie regióny a mestá, ako aj regióny závažne a trvalo znevýhodnené prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva, ostrovné a horské regióny, často nemôžu využívať EFSI z dôvodu vysokých limitov týkajúcich sa minimálnej hodnoty podporovanej investície, a preto očakáva, že tento limit sa po revízii EFSI zníži;
10. zdôrazňuje, že Európske centrum investičného poradenstva by malo pomôcť zlepšiť technické kapacity potenciálnych realizátorov projektov na miestnej a regionálnej úrovni, najmä pokiaľ ide o navrhovanie a zriaďovanie investičných platforiem;
11. zdôrazňuje, že regionálne investičné stratégie by mali zohľadňovať skutočnosť, že hospodárske a technické zmeny spôsobujú rýchlu premenu našich spoločností a území. VR v tejto súvislosti poukazuje na to, že treba podporovať investície do nízkouhlíkového a obehového hospodárstva, ako aj hospodárstvo spoločného využívania zdrojov a kolaboratívne hospodárstvo, a tým znižovať náklady na rozvoj inovatívnych aktivít, podporiť poskytovanie verejných a súkromných služieb občanom a zlepšiť efektívnosť verejného sektora;
12. poukazuje na to, že je dôležité stimulovať miestne a regionálne orgány, aby pri uplatňovaní spoločných priorít v oblasti rozvoja využívali stratégie pre inteligentnú špecializáciu a európske partnerstvá;
13. zdôrazňuje, že politika súdržnosti je naďalej hlavným investičným nástrojom EÚ, najmä pokiaľ ide o menej rozvinuté členské štáty a regióny EÚ, a preto by v tejto súvislosti privítal väčšiu komplementárnosť s EFSI;
14. opakovane poukazuje na svoje stanovisko o revízii viacročného finančného rámca (VFR) v polovici uplatňovania, v ktorom sa uvádza, že pre nedostatok platobných rozpočtových prostriedkov na VFR 2014 – 2020 hrozí, že Komisia nebude schopná splniť svoje záväzky, a teda dôjde k oneskoreniu platieb, čo bude mať nepriaznivý účinok na vykonávanie operačných programov v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov;
15. domnieva sa, že v kontexte revízie nariadenia o štrukturálnych fondoch by sa vládám členských štátov mohlo povoliť vynaložiť časť finančných prostriedkov Európskej únie na projekty v oblastiach náchylných na zosuvy pôdy, ako aj na zásahy v prípade veľkých prírodných katastrof;

Pokračovať v štrukturálnych reformách a zodpovedných fiškálnych politikách

16. zdôrazňuje, že viac ako polovica odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2016, ktoré zahŕňajú 26 krajín, sa týka jednotlivých území, t. j. súvisí s výzvami, ktoré sa niektorých regiónov a miest dotýkajú viac ako iných, a/alebo sa realizuje na nižšej ako celoštátnej úrovni;
17. treba pripomenúť, že VR vo svojom stanovisku na tému „Odpoveď EÚ na demografické výzvy“ upozornil, že musí existovať súvislosť medzi demografickými zmenami a európskym semestrom, pričom zdôraznil, že európsky semester by mal mať územný rozmer. Miestne a regionálne orgány by sa mali aktívne podieľať na opatreniach prijatých v rámci európskeho semestra s cieľom čeliť demografickým výzvam, a v odporúčaníach pre členské štáty v záujme riešenia týchto výziev by sa na ne malo prihliadať;
18. zdôrazňuje, že VR v rámci vykonávania politiky súdržnosti vždy dôrazne odmietal makroekonomickú podmienenosť uvedenú v článku 23 nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSÚ), keďže by sa tým mestá a regióny trestali za neschopnosť členského štátu plniť si svoje záväzky v rámci Paktu stability a rastu. V tejto súvislosti sa preto obáva, že pozastavenie čerpania rozpočtových prostriedkov z EŠIF pre Španielsko a Portugalsko môže mať negatívne účinky na vykonávanie operačných programov, ktoré sa už beztak realizujú so značným oneskorením. Takisto by bolo rozporuplné zrušiť sankcie v rámci postupu uplatňovanom pri nadmernom rozpočtovom deficite [nariadenie (EÚ) č. 1173/2011 o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu] a uvažovať o sankciách v zmysle článku 23 NSÚ. Zároveň zdôrazňuje, že je potrebné lepšie hospodárske riadenie na vnútroštátnej úrovni, ktoré je základným predpokladom pre účinné využívanie rozpočtových prostriedkov z EŠIF;
19. opakovane žiada, aby sa investície miestnych a regionálnych orgánov v rámci štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu vylúčili z výpočtu deficitu štátneho rozpočtu a zadĺženia členských štátov EÚ;

20. pripomína, že takmer 40 % odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2016 zahŕňajúcich 20 členských štátov poukazuje v súvislosti so štrukturálnymi reformami a odstraňovaním prekážok brániacich investíciám na problémy s administratívnymi kapacitami, najmä na nižšej ako celoštátnej úrovni. Uznáva, že administratívnu kapacitu treba zefektívniť najmä vytváraním účinných administratívnych štruktúr. Pripomína svoj návrh týkajúci sa navrhovaného programu na podporu štrukturálnych reforiem, aby sa vypracoval jednotný strategický dokument, v ktorom budú stanovené priority a kritériá pre koordináciu všetkých opatrení na budovanie kapacít financovaných z rozpočtových prostriedkov EÚ;

21. zdôrazňuje, že Komisia by mala zväziť myšlienku navrhnuť fiškálnu kapacitu pre krajiny eurozóny s cieľom realizovať anticyklické politiky a urýchliť oživenie, a oznamuje, že v nadchádzajúcich mesiacoch prijme stanovisko o tejto otázke;

22. uznáva, že je dôležité riešiť výzvy v sociálnej oblasti a na trhu práce, a súhlasí s tým, aby Komisia zahrnula sociálne ukazovatele do postupu pri makroekonomickej nerovnováhe (PMN);

O európskom semestri a smerom k ročnému prieskumu rastu na rok 2017

23. konštatuje, že odporúčania pre jednotlivé krajiny sa vykonávajú len v malej miere a že v záujme nápravy v tejto oblasti by sa mali intenzívnejšie zapájať všetky úrovne riadenia. VR podotýka, že niektoré výzvy si vyžadujú dlhodobé úsilie, ako to vyplýva aj zo skutočnosti, že dve tretiny odporúčaní na rok 2016 súvisiacich s jednotlivými územiami boli už vydané v roku 2015 a dve tretiny odporúčaní z minulého roku boli vydané v roku 2014;

24. zdôrazňuje, že tak ako to potvrdzujú národné programy reforiem a odporúčania pre jednotlivé krajiny na tento rok, zapájanie miestnych a regionálnych orgánov do semestra sa vo väčšine prípadov obmedzuje len na fázu vykonávania politík, hoci by tieto orgány mali byť partnermi aj pri ich vypracovávaní. Upozorňuje, že ich zapojením už v počiatočnej fáze by sa vo výraznej miere zvýšila miera realizácie odporúčaní, pomohlo by to vyrovnáť narastajúce regionálne rozdiely, získať si väčšiu podporu v teréne a posilniť dôveru medzi členskými štátmi a v rámci nich;

25. plánuje navrhnuť vypracovanie etického kódexu pre zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do európskeho semestra, ktorý bude rešpektovať národné osobitosti a zamedzí nepotrebnú administratívnu záťaž, čím prispeje k lepšej správe vecí verejných. Kódex v tejto súvislosti by mal odzrkadľovať rozmanitosť a ústavné usporiadanie členských štátov;

26. žiada, aby sa ročný prieskum rastu na rok 2017 osobitne venoval demografickým výzvam. Tieto výzvy okrem iného poukazujú na to, že je potrebné navrhnuť hospodárske a finančné politiky, ktoré zabezpečia úspešnú a vyváženú integráciu migrantov na území EÚ;

27. zdôrazňuje, že európsky semester sa musí opierať o dlhodobý viacúrovňový politický rámec, ktorý v súčasnosti predstavuje stratégia Európa 2020. Víta oznámenie Európskej komisie o plánovanom mapovaní politík EÚ v oblasti udržateľného rozvoja a podčiarkuje, že budúca stratégia EÚ v oblasti rastu musí byť v súlade s aktualizovanou územnou víziou;

28. poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil Komisii, Európskemu parlamentu, Rade, predsedovi Európskej rady a slovenskému predsedníctvu Rady EÚ.

V Bruseli 12. októbra 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA